

Butlletí Informatiu de la Facultat de Medicina: un any després

per **Francesc Cardellach**, Degà de la Facultat de Medicina

Benvolguts i benvolgudes membres de la comunitat universitària de la Facultat de Medicina,

Efectivament, ja ha passat un any des de l'aparició del primer número de la segona època del Butlletí de la Facultat de Medicina. Han estat, fins al mes de juliol del curs passat (2009-2010), set números que han vingut a omplir el buit que representava la manca d'un butlletí basat en una visió professional de la docència i que donés cabuda tant a les opinions de la família diversa i plural que compon la Facultat, com als nombrosos i no sempre coneguts esdeveniments que succeeixen a la mateixa.

Fent un repàs al seu contingut, sembla clar que el que més espai ha ocupat ha estat tot allò relacionat amb la docència, sobretot el que té a veure amb la sacsejada que ha representat l'entrada a l'EEES. De tota manera, alguns aspectes sempre tindran valor d'actualitat, sigui quin sigui el moment de la seva introducció com a element de debat: treball en grup, avaluació continuada, formació clínica, tutories i l'examen test, per exemple. El repte per al seu desenvolupament a un nivell idoni, pel que es veu a partir dels articles apareguts de la mà de prestigiosos professors i professores del nostre centre, segueix sent una qüestió amb moltes possibilitats de millora. La meua personal interpretació és que cal aprofitar aquest contrast d'opinions, abocades al nostre Butlletí, per trobar espais de progrés que permetin a la Facultat excel·lir en la docència i incorporar-la, de veritat, al què s'entén realment per Bolonya.

Una segona reflexió que se m'acut també, d'una manera bastant òbvia, després del repàs dels set números de Butlletí, és el desig que l'alumnat s'incorpori al mateix amb les seves valuosíssimes i necessàries opinions. Cal enriquir el seu contingut amb la lletra dels que són primer i últim motiu de l'existència de la Facultat. No és fàcil, ja que la feina diària, dura i persistent, no deixa gaires espais per a la ploma, però sí que és una aportació necessària per trobar l'equilibri indispensable dins el Butlletí i que aquest tingui la representativitat que es mereix.

Una tercera consideració la constitueix un clam a la implicació de la comunitat de Personal d'Administració i Serveis. Personalment en conec molts membres amb capacitat contrastada d'aportar la seva visió al conjunt de funcions de la docència de la Facultat. Cal que les seves opinions, sempre útils, quedin també reflectides en aquestes pàgines.

La meua darrera reflexió va dirigida a estimular la presència al Butlletí de protagonistes de tots els campus de la Facultat de Medicina, car de ben segur aquesta enriquiria enormement el seu contingut i, al mateix temps, faria més visible la nostra realitat.

Finalment, només em queda agrair la col·laboració de tothom que ha participat en la redacció d'algun contingut del Butlletí i, molt especialment, al seu promotor i al seu equip responsable, sense l'esforç i iniciativa del qual no hagués estat possible la celebració d'aquest feliç primer aniversari.

Enhorabona a tothom per la seva implicació i entusiasme. Us animo, molt sincerament, a perseverar en aquesta mateixa línia i ampliar-la en tot allò que sigui possible.

El Butlletí creix

Al Butlletí s'han presentat, fins ara, experiències docents de diversa índole. Un dels requeriments als autors ha estat que tractessin temes dels quals tinguessin experiència directa i que corresponguessin a la seva pràctica docent real. El resultat de les reflexions sobre aquestes pràctiques és el que s'ha presentat al Butlletí.

En molts casos (creiem que pràcticament en tots), la comunicació hagués resultat més eficaç si s'hagués pogut disposar d'exemples de com s'havien concretat aquestes idees o mètodes.

D'altra banda, ens va semblar adient presentar exemples d'elaboració d'unitats temàtiques dins els estudis de Medicina, en línia amb els principis i mètodes de la docència funcional i la seva expressió més genuïna: el treball per competències.

Donat que la limitació d'espai del Butlletí feia impossible aconseguir aquests propòsits, hem decidit créixer i fer-nos amb un espai on aquests materials tinguin cabuda. Per això hem creat, al Campus virtual, la secció **Experiències Docents de la Facultat de Medicina de la UB. Documentació**, que estarà activa a partir del 8 de novembre.

Tindrà dues parts: una destinada als exemples i els documents corresponents a cada iniciativa publicada al Butlletí, i una destinada als models d'unitats temàtiques corresponents a la docència funcional.

Podeu accedir a la secció de dues maneres:

- Seguint aquest enllaç: <http://campusvirtual.ub.edu/course/view.php?id=18252>
- Entrant al Campus virtual i buscant el curs: **Experiències Docents de la Facultat de Medicina de la UB. Documentació**.

Per descomptat, no es tracta d'un curs, però ja sabem que el Campus virtual té els seus rituals de compliment obligat. Per entrar és necessari identificar-se amb el nom d'usuari i contrasenya del Campus virtual (els que feu servir habitualment per accedir a aquest espai).

Aprendre Medicina (II)

per Anna Lluch (Servei d'Atenció a l'Estudiant)

Qüestions relacionades amb l'ESTUDI DELS APUNTS

1. Quins recursos em dona la Facultat per estudiar bé els apunts? La biblioteca, el Campus virtual amb articles d'interès, exàmens d'anys anteriors, seminaris, possibilitat de treballar en grup i una hora a la setmana en què el Professor és al seu despatx per resoldre els dubtes que et generi l'assignatura. Aprofita'ls tots!

2. Totes les assignatures de primer s'han d'estudiar de la mateixa manera? No. Estudiar una assignatura descriptiva, com ara Anatomia és diferent a una més relacionada amb la resolució de problemes. Així, durant les primeres setmanes del semestre es recomana fer un diagnòstic de cada una d'elles i discriminar l'estil particular d'estudi. A més, no totes les persones tenen la mateixa facilitat en aprendre de memòria o, al contrari, en la resolució lògica i matemàtica de problemes. Cadascú hauria d'analitzar les seves capacitats per dedicar més temps a aquelles assignatures que li generen més dificultats.

3. Tots els temes tenen la mateixa importància? Com hem comentat, assistir a classe et permet conèixer aquells els temes clau. En general, són els "que entren a examen", però no només aquests. Així doncs, quan et posis a estudiar una assignatura distribueix el teu temps de forma que els temes importants puguis aprofundir-los amb més comoditat.

4. Quin és el millor sistema per aclarir els dubtes sobre algun concepte d'una matèria: consultar un llibre a la biblioteca, comentar-ho a un company, o preguntar-ho al Professor? El Professor és l'única persona que et pot clarificar adequadament el contingut de la seva assignatura. Pregunta directament a classe aixecant la mà o a la sortida de classe i, si no tens oportunitat, acut a l'hora d'atenció setmanal als seus alumnes. No acumulis dubtes; la bola cada cop es farà més grossa i quan hagis de preparar-te de debò pels exàmens no sabràs per on començar.

5. Què vol dir "ser actius" durant l'estudi? Estudiar no significa passar els apunts en net cada dia ni llegir-los diverses vegades; aquestes activitats es podrien convertir en quelcom de mecànic. Es recomana ser actiu a l'hora d'estudiar una assignatura realitzant i això vol dir realitzar exercicis i treballar els continguts. Així, el subratllat (assenyalant idees o paraules clau) i els esquemes són dues activitats molt adequades per posar de relleu les idees principals del tema, la seva lògica interna, i poder expressar-ho en un futur en un examen. Altres activitats són: analitzar i formular exemples, contrastar-los amb un company, demanar al Professor que suggereixi problemes, explicar a algú un tema com si fossis el Professor, etc. Una activitat molt important és elaborar preguntes. Les més generals i útils són les que comencen amb "per què?", "per què no?" i, sobre tot, "com ho sap?", és a dir, "en quines proves es basa?".

6. Sovint observo que ho he subratllat pràcticament tot. Val la pena subratllar? Subratllar tot un text impedeix que aquesta tasca compleixi la seva funció, que és la de mostrar amb una ullada les idees principals d'un tema i enllaçar la seva lògica interna. Per tant, has de llegir preguntant-te quina és la idea principal d'un tema o de cada part d'un tema i, al final de la lectura, això és el que has de subratllar.

7. Com s'ha de repassar? Repassar és clau. En una primera etapa de l'estudi, s'hauria de preveure un temps setmanal per recordar tot allò que t'estàs aprenent. Així, pots fer-te conscient d'aquells temes que et costen més i que has d'incidir altra vegada, i reforçar aquells que ja et queden més clars. És un error molt freqüent pensar que n'hi ha prou amb comprendre alguna cosa per saber-la. La comprensió és fonamental per a l'aprenentatge i, en aquest sentit, és molt bo el que fan molts estudiants "de bandera" d'esforçar-se per llegir i comprendre el que llegeixen. Però

no n'hi ha prou. Per recordar aquesta informació és necessari, a més, el repàs regular i sistemàtic, com a mínim cada dues o tres setmanes. Això farà que dies abans dels exàmens no hagis de fer un gran esforç per repassar un volum ingent de temes.

8. Cada quan he de descansar? No vulguis fer sessions maratonianes d'estudi, ja que arribarà un moment en què no rendiràs. És millor establir-te un temps per estudiar cada dia (no més d'una hora per assignatura de classe), i descansar mitja hora cada 2 hores.

9. És millor estudiar sol o en grup? És molt recomanable estudiar en grup sempre i quan sigueu eficaços. Cal que individualment us prepareu els temes i que la trobada en grup estigui planificada amb l'objectiu de compartir coneixement entre vosaltres i supervisar recíprocament el que cadascú sap. Així, és molt recomanable que durant les primeres setmanes del curs, coneguis persones de la classe que puguin treballar amb el mateix estil i compromís que el teu.

Qüestions relacionades amb la preparació dels EXÀMENS

1. Saber com és l'avaluació de l'assignatura és important per saber què i com he d'estudiar-la? És clau. És imprescindible que durant les primeres setmanes de curs, aclareixis bé com t'avaluarà el Professor: exàmens amb preguntes d'elecció múltiple, desenvolupament d'un tema, resolució de problemes o casos pràctics, entrega d'exercicis al llarg del semestre... Tot i que els Professors no deixen de repetir que s'ha d'estudiar per aprendre per a la vida, el cert és que cada tipus d'examen i els criteris de cada professor fan que un tipus d'estudi (més memorístic o més de raonament, més d'idees generals o de detalls) sigui més eficaç que un altre, segons el tipus d'examen. Una vegada tinguis aquesta informació podràs decidir com estudiar l'assignatura, buscar exàmens d'anys anteriors, preveure el temps segons la dificultat de cada assignatura, etc.

2. Com puc saber què entra a examen, què he d'estudiar? El professor és l'única persona que et podrà respondre. Si no et queda clar insisteix en consultar-li-ho. Comentar-ho amb algun company pot significar arriscar-se a que ell ho hagi entès malament. En tot cas, solen informar adequadament els companys de cursos superiors.

3. Només estudiant els apunts n'hi ha prou per aprovar? Els apunts són l'essència. Consultar bibliografia recomanada pot convertir-se en un recurs per recordar i assegurar allò que has après amb els teus apunts. Quant a assignatures de resolució de casos o problemes, és molt recomanable que una vegada ja has fet tots els plantejats a classe, busquis altres situacions o problemes que provoquin posar-te en situació d'examen i t'obliguin a imaginar la seva resolució (i si et calgués, consultar al professor).

4. Si vaig a classe i prenc apunts, n'hi ha prou per aprovar estudiant la setmana prèvia a l'exàmen? No. Ningú té una memòria prou potent com per recordar bé els continguts de 4 mesos i respondre preguntes en situació d'examen. Cal planificar-se l'estudi a llarg termini de forma que puguis aprendre poc a poc, fer exercicis de repàs periòdicament (com fan els esportistes per mantenir-se en forma), i acudir al professor per resoldre tot allò que no et quedi prou clar.

5. Els exàmens de cursos anteriors em poden ser útils per preparar les assignatures? Intentar respondre exàmens d'anys anteriors t'afavorirà en posar-te en situació d'exàmen, en adonar-te d'allò que no tens prou clar, i practicar més exercicis. Així, és molt recomanable que quan et planifiquis l'estudi, reserves un temps per fer aquest tipus d'activitats amb la intenció de repassar i simular situacions estressants d'avaluació.